

**DET KONGELIGE
ENERGIDEPARTEMENT**

Statsråden

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

25/2521-

10. april 2026

Statsrådets vurdering av Dokument 8:235 S (2025-2026) om kontroll over krafteksporten og styrking av forsyningssikkerheten

Jeg viser til brev av 7. april fra 2026 fra energi- og miljøkomitéen der det bes om uttalelse til dokument 8:235 S (2025-2026) fra stortingsrepresentantene Sofie Marhaug, Bjørnar Moxnes, Geir Jørgensen og Mímir Kristjánsson om kontroll over krafteksporten og styrking av forsyningssikkerheten.

- 1. Stortinget ber regjeringen innføre en styringsmekanisme hvor Statnett må vurdere og har fullmakt til å redusere kapasiteten for krafteksport når fyllingsgraden er under mediannivå i de viktigste vannmagasinene Norge. Regjeringen bes komme tilbake til Stortinget med eventuelle forslag til lovendringer som trengs for å innføre ordningen i løpet av 2026.*

Energimyndighetene følger løpende utviklingen i kraftsituasjonen for å sikre at Norge har tilstrekkelig tilgang på kraft i perioder med økt usikkerhet. NVE gjennomfører ukentlige prognoser for utviklingen og vurderer nå ressursituasjonen som god i alle budområder. Samtidig vil en svakere hydrologisk balanse enn normalt og høye gasspriser som følge av krigen i Midtøsten kunne føre til høye kraftpriser fremover.

I kjølvannet av energikrisen i 2022 tok regjeringen nødvendige grep for å styrke den norske forsyningssikkerheten. Styringsmekanismen som ble vedtatt i 2024 gir energimyndighetene flere virkemidler enn tidligere. Det stilles nå krav til kraftprodusentene om å ha strategier for å ivareta forsyningssikkerheten ved disponering av vannmagasinene. Energimyndighetene kan etter det nye regelverket iverksette virkemidler for å motvirke energiknapphet også før det erklæres kraftrasjonering. Styringsmekanismen gir myndighetene bedre kontroll med forsyningssikkerheten, samtidig som man ivaretar den viktige fleksibiliteten i kraftsystemet vårt.

Regjeringen mener derfor at ordningen er et mer treffsikkert og hensiktsmessig virkemiddel enn å innføre en ny ordning, der Statnett skal vurdere og gis fullmakt til å redusere

eksportkapasiteten når fyllingsgraden er under mediannivå i enkelte vannmagasin. Å stoppe strømeksport på mellomlandsforbindelsene helt eller delvis, vil sannsynligvis også redusere vår egen tilgang på import. Det vil igjen kunne true forsyningssikkerheten i perioder der den norske produksjonsevnen er redusert som følge av for eksempel tilsigssvikt.

I forbindelse med framleggelsen av den eksisterende styringsmekanismen ble det også tydeliggjort at det av hensyn til forsyningssikkerheten kan fastsettes begrensninger på utenlandsforbindelsene i situasjoner der det er reell fare for knapphet på energi.

Jeg anbefaler derfor at Stortinget ikke vedtar dette forslaget.

2. Stortinget ber regjeringen starte reforhandling av avtalene om kraftkabler til Tyskland og Storbritannia for å regulere kraftflyten og redusere prissmitten.

Kraftutvekslingen mellom Norge og utlandet er regulert av flere avtaleverk, fra EØS-avtalen og frihandelsavtalen mellom EFTA-statene og Storbritannia, til avtaler mellom Statnett og utenlandsk samarbeidspartner. Jeg mener vi som ansvarlig handelspartner og alliert ikke er tjent med å uten videre be om reforhandlinger av enkelte inngåtte avtaler på én del av energiområdet, samtidig som vi på andre deler argumenterer for stabilitet og forutsigbare rammer.

Avtalene slik de er utformet, gir ikke grunnlag for reforhandling med bakgrunn i ønske om lavere kraftpris i Norge. Energidepartementet kan heller ikke se at det foreligger noe regel- eller avtalebrudd i henhold til vilkårene gitt i konsesjon av Olje- og energidepartementet i 2014. Videre vil ikke en reforhandling i seg selv nødvendigvis bidra til lavere strømpriser. Når dette er sagt, mener jeg det alltid er viktig å trekke på erfaringer og vurdere markedsutviklingen når nye avtaler skal inngås, eller vi kommer til tidspunkt der avtaler skal reforhandles.

Jeg anbefaler derfor at Stortinget ikke vedtar dette forslaget.

3. Stortinget ber regjeringen instruere NVE om å avslutte utredningsprogrammet for mulig reinvestering av Skagerrak 1 og 2.

De to eldste kablene til Danmark ble satt i drift i 1976 og 1977, og nærmer seg den tekniske levetiden på om lag 50 år. De to kablene utgjør til sammen om lag 500 MW av en samlet utvekslingskapasitet mellom Norge og Danmark på 1700 MW.

Derfor utreder Statnett nå hva som skal skje med Skagerrak 1 og 2. Statnett skal også vurdere nullalternativet der kablene ikke erstattes. Virkningene av de ulike alternativene på kraftpris og utveksling er faktorer som vil inngå i utredningene. Jeg merker meg at Statnett vektlegger at en eventuell reinvestering skal være til gjensidig nytte for Norge og Danmark. Det er hensyn som også er svært viktige for regjeringen.

Jeg mener det er viktig å få belyst de ulike sidene ved en eventuell reinvestering i Skagerrak 1 og 2 på skikkelig måte. Dette er også ryddig og forutsigbart overfor Danmark, og slik vi tradisjonelt har samarbeidet med vårt naboland.

Siden myndighetene først får saken til behandling når det eventuelt foreligger en konsesjonssøknad fra Statnett, ligger det ingen sak til behandling i direktoratet eller departementet nå.

Jeg anbefaler derfor at Stortinget ikke vedtar dette forslaget.

4. Stortinget ber regjeringen sørge for at hybridkabler ikke tillates ved utbygging av havvind

Regjeringen prioriterer arbeidet med havvind, med mål om at havvind blant annet skal bidra med økt fornybar kraftproduksjon. Energidepartementet har tildelt prosjektområder til havvind i Sørilige Nordsjø II og Utsira Nord. Det er forutsatt at disse prosjektene knyttes radielt til Norge.

Norge har stor utvekslingskapasitet til Europa i dag, og det foreligger ikke planer om å øke den. Samtidig vil det være uklokt å nå slå fast at det ikke kan tillates utbygging av havvind med hybride nettløsninger i framtiden. Jeg mener derfor vi ikke bør gjøre endringer i dagens praksis der nettløsning vurderes fra prosjekt til prosjekt etter at det foreligger et kunnskapsgrunnlag.

Jeg anbefaler derfor at Stortinget ikke vedtar dette forslaget.

Med hilsen

Terje Aasland